

TSCHECHISCHE SCHULE

ČESKÁ ŠKOLA

Frankfurt am Main
nad Mohanem

Severočeši v zahraničí

Alena Hrádková pochází z Mladé Boleslavi, tři roky už žije v Německu. V únoru 2011 začala pracovat pro Českou školu ve Frankfurtu nad Mohanem, jejímž cílem je naučit děti českého původu česky mluvit, číst a psát a zprostředkovat jim znalosti o českých realitách. Slečny Hrádkové jsme se zeptali, jaké to je podílet se na výchově českých dětí v zahraničí a co taková práce obnáší.

Jak jste se k České škole dostala?

Česká škola Frankfurt zahájila činnost 5. února 2011 testovací výukou dětí předškolního věku. Vystudovala jsem germanistiku a bohemistiku a protože mne projekt nadchl, přihlásila jsem se do konkurzu. Českou školu jsem prakticky spoluzakládala, podílím se na tvorbě učebních plánů. Mým motivem bylo podporovat naučit děti v zahraničí česky a podpořit české rodiče ve dvojjazyčné výchově.

Jak česká škola v zahraničí funguje a kolik dětí ji navštěvuje?

Zakladatelem České školy Frankfurt je občanské sdružení Vita Bohemica e.V., které funguje jako neziskovka. Projekt formálně zastřešuje České centrum Berlín a organizace Českých škol bez hranic. Patronem školy je velvyslanec České republiky. Jelikož jsme škola doplňková, navštěvují naši žáci přes týden německou školu a k nám docházejí v soboty. Dnes je Česká škola Frankfurt největší českou doplňkovou školou na světě. V osmi třídách vyučujeme 80 dětí ve věku 18 měsíců až 15 let, nově jsme otevřeli také kurz češtiny pro dospělé. Výuku vede osm pedagogů, podporu máme také od čtyř asistentů z řad studentů.

Jaké děti školu navštěvují?

Jednu skupinu tvoří děti ze smíšených rodin, kdy jeden rodič je Čech a druhý cizinec. Přibližně stejně velkou část tvoří děti z českých rodin, které dočasně žijí v Německu. Další skupina jsou vnuci českých emigrantů a také cizinci, jejichž děti žily v ČR, vrátily se do Německa a nechtějí ztratit znalost češtiny.

Podle jakých materiálů vyučujete?

Děti školou povinné vyučujeme od září 2011 a já mám na starosti předškoláky, kterým říkáme Broučci a žáky 2. stupně základní školy. To jsou Sněženky a machři. Metodika se řídí podle rámcového vzdělávacího programu České republiky, jen bylo třeba vytvořit speciální strukturu hodin doplněnou o techniky, které zohledňují dvojjazyčnou výchovu. Zde patří třeba zabudování rituálů, které dětem s horšími znalostmi češtiny napomáhají rychleji se orientovat.

V čem vidíte smysl českých zahraničních škol?

V zahraničí jste vystaveni tlaku majoritní společnosti, což některé rodiče vede k pochybnostem, zda dítě vůbec česky vychovávat. Přitom nejpřirozenější způsob výchovy je vyjadřovat se v mateřtině. Důsledně však aplikovat dvojjazyčnou výchovu v praxi není jednoduché. Naše škola pomáhá rodičům problematiku konzultovat s odborníky a navázat kontakt s českými rodinami. Děti se u nás učí nejen jazyk, ale prožívají české svátky, poznávají tradice a stýkají se s česky mluvícími vrstevníky. Sociální kontakt a prožitek je motivuje, napomáhá upevnit vztah k zemi původu rodičů a prarodičů. Největší smysl vidím také v tom, že se snažíme vychovat mladou generaci, která bude v dospělosti upevňovat dobré vztahy České republiky se světem.

Co Vás na práci v České škole nejvíce baví?

Práce s dětmi mě vždy bavila. U starších si cením pokroku a jejich snahy. Obdivuji je, že chodí celý týden do německé školy a v sobotu ráno vstávají do naší. Když vidím, že si domů odnášejí nové znalosti a jak je to baví, jsem šťastná. Minulý týden jsme psali test a byla jsem příjemně překvapena, kolik se toho za tak krátkou dobu naučily. Co se týče předškolních dětí, jejich nadšení je neskutečné. Rychle se učí básničky, písničky. Vždy se na ně moc těším. Jak velké tak malé děti mě každý týden něčím překvapí. Rodiče navíc tvrdí, že děti někdy ani nemohou dospát, jak se k nám do školy těší. Každý jejich krůček mě popohání dopředu. V tu chvíli vím, že má tato práce smysl a že ji asi děláme dobře. Ten pocit je k nezaplacení.

V Německu žijete dlouho. Co z domova nejvíce postrádáte?

Čím déle v zahraničí žijete, tím více si uvědomujete, jak vám chybí obyčejné české věci. Drobnosti jako opékání špekáčků nebo pomlázka. Dokonce vám začnou chybět "obyčejné" potraviny jako český rohlík nebo piškoty. Mladoboleslavské vinné klobásy v Německu neseženete. Vozím si je extra z Čech. Chybí mi i česká divadla a výstavy, které jsem dříve pravidelně navštěvovala. Naštěstí jsme se v České škole setkali dobrá parta, snažíme si alespoň část vykompenzovat organizací akcí. Malovali jsme vajíčka nebo nás navštívilo divadlo z Brna. Když jsme v prosinci pořádali Mikulášskou besídku, byly při pohledu na Mikuláše, čerta a anděla nadšeny nejen děti, ale oči zářily i dospělým. A přišlo skoro 300 lidí, to nás hodně překvapilo! Vývoj ukazuje, že projekt má dobrou myšlenku a je potřebný.

Z Vašich odpovědí je vidět, že Vás práce opravdu naplňuje. Ne každý má v zahraničí štěstí mít zaměstnání, které ho baví a zároveň užívá.

Ale pozor - skoro všichni pracujeme pro českou školu v zahraničí zdarma, maximálně za symbolický honorář. Na živobytí si vyděláváme v jiném zaměstnání. Česká škola je neziskový projekt, který funguje na základě samofinancování. Chybí nám materiál, vybavení, finance na nákup a zaplacení personálu. Důsledkem je, že i když je zájem o školu velký, musíme pracovat s čekacími listinami. Chybí nám vhodné prostory za rozumnou cenu. Samozřejmě se snažíme najít sponzory jak v Čechách tak i v Německu, ale je to složité. Češi žijící v zahraničí bohužel pro mnohé nejsou populární téma. Naději však neztrácím. Pořád věřím, že se nám podaří projekt udržet při životě, protože se v zahraničí rodí spousta českých dětí. A byla by škoda je česky nenaučit.

Profil:

Česká škola Frankfurt nad Mohanem je zřízena za účelem podpory výchovy dětí českého původu a zprostředkování kontaktu českých rodin dlouhodobě žijících v německé spolkové zemi Hesensko. Správcem školy je nezisková organizace Vita Bohemica e.V. Záštitu nad projektem České školy Frankfurt převzalo České centrum Berlín a centrální organizace Českých škol bez hranic. Patronem projektu je český velvyslanec v Německu JUDr. Rudolf Jindrák.

Kontakt: Kateřina Spiess-Velčovská, zakladatelka a ředitelka České školy Frankfurt nad Mohanem

email: ceskaskola@web.de

telefon: 0049/ 173 3 170 562

www.ceskaskolafrankfurt.de